

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Anul de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Anul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 20.

—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Apponyi scrie.

(R) De când l'a distins Academia ma-
ghiară, contele Apponyi ține să demonstreze
că este și — scriitor. Din Paști în Crăciun
scrie deci câte un articol.

Așa, a publicat și zilele trecute un arti-
col, întâi în limba franceză, într'o revistă ce
se scoate în Budapesta nu atât pentru că ar
fi unguri mulți cari știu franțuzește, ci din
cauză că presa străină refuzând să le pu-
blice articoli de reclamă, scuză ori acuză,
speră să convingă străinătatea prin coloa-
nele unei foi franțuzești scrisă în Buda-
pesta...

În revista aceasta franceză Apponyi, de
sine înțeles, a scris despre *instrucțiunea pu-
blică* din Ungaria (după cum Wekerle a
scris despre finanțele Ungariei).

Articol mai cu șiretenie și plin de so-
fizme rar ni-s'a dat să citim.

Incepe prin a spune că »Ungaria este
țara tradițiilor: reformele necesare le aduce
pe cale de dezvoltare organică, — studiind
necesitățile fiecărei vremi, ca astfel să le
poată satisface«...

Nu va îndrăzni însă Apponyi niciodată
să arate străinătății cum au înțeles bărbatii
de stat maghiari aceste necesități în ultimii
40 ani. Ar fi adecă destul să arate econo-
mia legilor instrucțiunii publice făcute dela
1868 încoaci, pentru a se inveda că în
Ungaria, și pe terenul instrucțiunii publice,
cași pe celelalte terene, guvernării înțeleg

să cultive și să desvolte tradiția reacțio-
narismului.

Astfel, la 1868 s'a făcut o lege a in-
strucțiunii publice relativ liberală. Fiecărei
confesiuni i-s'a lăsat dreptul de a-și întemeia
și desvolta școală cum înțelege mai
bine.

Au venit însă, rând pe rând epigoni și
au căutat »să dreagă« opera generațiunii
care a întemeiat statul ungar modern. La
1876, la 1879, 1893 și 1907 legea funda-
mentală dela 1868 s'a modificat astfel în
cât n'a mai rămas din ea decât — titlul
(art. XXXVIII)... S'a introdus limba ma-
ghiară ca obligatorie în școlile medii, apoi
în școlile primare, s'a făcut faimoasa ză-
păceală a kiseddovurilor și în cele din urmă
contele Apponyi a pus capacul, dând lovi-
tura de grație școlilor confesionale, impu-
nând sarcini sub cari învățământul confe-
sional național departe de a se desvolta,
dar care să tângească și în cele din urmă
să se stângă, iar pe învățătorii noștri i a
pus la dispoziția celui din urmă solgăbirău
ori notar.

Iar în argumentarea sa a invocat *necesitățile vremii*: par'că ar avea cine știe ce
mare nevoie de limba maghiară copiii na-
ționalităților și sub liberalism înțelege dsa să
încarce programele cu atâtea lucruri ungu-
rești, încât pentru *instrucțiunea elementară na-
țională să nu mai rămână nimic*.

Se și ferește în articolul său să arete
naționalităților că din ce în ce li-s'au scur-
tat drepturile, ci pur și simplu se laudă că
fiecare ministru a »perfecționat legea dela

1868«... Se înțelege, mai de laudat este
dsa, care a »perfecționat-o« — *radical!*

De altfel care este ținta ministrilor ma-
ghiarilor o mărturisesc însuși cifrele ce pu-
blică nobilul conte.

La 1868 au fost 13.319 școli confesionale.

La 1905 au fost 12.734 școli confesionale.

Și, de sigur, dela 1905 încoace numărul
lor scade vertiginos: *în măsură în care cresc
școlile de stat!*

Intr'adevăr la 1868 n'au fost nici o școală
de stat și abia 371 comunale. La 1886
afțam deja 244 școli de stat și 1577 co-
munale, iar la 1905 numărul celor de stat
s'a ridicat la 2046..

Contele Apponyi a uitat să adauge însă
pentru străinătate, că în cele de stat se
propune *numai ungurește*, și că ele mare
parte sunt ridicate *printre naționalități*, du-
păcum *nu va arată nici cauzele pentru ce
scade numărul școlilor confesionale*.

Se laudă numai dupăcum urmează:

»Din aceste date se poate constata, că
învățământul de stat câștigă iute teren sub
regimul liberei concurențe...«

Libera concurență când școlile de stat,
ungurești toate, se plătesc din *vistieria țării*,
deci și din contribuția românilor, slovacilor,
sârbilor și germanilor, pe când *confesiunile*
(naționalitățile) *trebuie să plătească dare de
cult separată pentru susținerea școlilor
lor?!* Și măcar de ar fi lăstate să le susțină
cum vor și cum pot, admițând noi de altfel
controlul cel mai larg al statului în ce pri-

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Cronică feminină.

Decoruri. — Modă.

De Marilina Bocu.

Cu razele calde ale veselei primăveri abundă
lumina până în cele mai întunecoase colțșoare,
ne răd ochii și inima în strălucirea de aur a
soarelui și par'că un spor nou de puteri și di-
spoziii sufletești ne animează flința. Reîmpro-
spălarea naturii simțim cum pare că-ți trezește
un dor de reînnoire în totul; te ulți împrejur și
toate ai vrea să le cuprinzi în ochirea aceia, ne-
tedă a limpezimel și curatului din afară.

Atunci persianele de-a fereștre îți rees grele,
fără de înțeles, catifelele mobilelor prea întune-
cate, dispoziția tuturor lucrurilor chiar parecă a-
rată a cere o schimbare, un altceva mai deose-
bit, nou, mai ușurel, în bună comunicație cu at-
mosfera ce plutește afară.

Spiritul inovator al femeii își are acum mai
mult ca oricând vast câmp de desfășurare și
parecă nici odată nu-ți poate fi interiorul mai
drăgălaș ca'n vremea aceasta, când soarele intră
stăpânitor în ploaie de raze, jucându-se capricios
printre ferestrele larg deschise. Parfumul zambilelor,
balsamul narciselor, cântul păsărelelor voioase
aburdând pe sub streșini, îți fac zilele cu atât
mai senine și-ți aduc potopiri de idel cu atât
mai nimerite cu cât par a împrumuta ceva din
vigoarea dătătoare de viață a primăverii voioase.
În primul rând cea ce implică imediat o re-

înnoire în odăile noastre, sunt pereții. Insuficiența
aerisirii din timpul iernii, mai ales când aceasta
s'a întâmplat a fi mai grea, adună sumedenie de
microbi, pe cari în nici un fel nu-i putem de-
părta mai bine, ca la zăgrăvind din nou camerele...
Pentru cel ce au avut ingenioasa idee a și lăsa
pereții simpli spoști cu var, într'o singură cu-
loare, mijlocul e foarte simplu. Ceva mai compli-
cat însă e atunci, când odăile sunt tapetate fie
cu ștufe, fie cu hârtie. În cazul acesta alegerea
hârtiei sau ștufei ce va să împodobească pereții
e de o importanță mult mai mare decum s'ar
putea crede, căci tocmai de aceia depinde aspectul
unei camere. Dacă e de rău gust, nefiind în
armonie cu tonul lemnului mobilelor sau ușilor
și ferestrelor, toată dispoziția interiorului e stri-
cată făcând în același timp ca mare parte din ca-
racteristica sau valoarea obiectelor sau mobilelor,
să se piardă. Dimpotrivă, când e o alegere
fericită; atunci întreaga cameră câștigă în lumină,
în spațiu, în veselie și caracterul ce a-i voi să i
dai se afirmă cu atât mai mult.

De obicei tapetele într'o singură culoare se
prestează minunat pentru o cameră în cari se
afță multe bibelouri și tablouri. De preferință,
se pot alege tonurile verzi sau grenat (roși în-
chis) pentru sălile de mâncare dupăcum gris de-
schis convine foarte bine saloanelor și rose sau
albastru palid, camerilor de culcare.

Când din măsuri igienice nu se obișnuiesc
tablouri, e foarte potrivit a tapeta camera cu o
hârtie sau ștufă, frumos înțesată, sau cu deose-
bite motive, desenate, căci în cazul acela singur
tapetul constituie o adevărată ornamentație. Așa
sunt hârtiile moarate sau acele cu motive japo-
neze, de foarte bun gust, de altfel.

Pentru camerele tinerelor fete, o inovație foarte
drăgălașă e aceea de a se întinde peste tapet
rose, albastru sau verde deschis, tul alb, transpa-
rent, ușor eutat în sus și în jos.

În unire cu mobilele lăcuite cu alb, nici nu se
poate, un aspect mai grațios.

Tablourile se atâră pe pereți cu șnururi de
aceeaș culoare cu pereții.

Pentru odăile copiilor, socotind mai ales pe
cele posed case proprii, e lucrul cel mai nimerit
a tencui pereții cu ipsos, ca astfel vopsiți cu
uleiu, într'o singură culoare, să se poată cât de
des și lesne curăța, spălați fiind cu perla și bu-
retele. Cu modul acesta se poate întreține o cu-
rățenie continuă nedând pas legiunilor de mi-
crobi și prafului așa dăunător în odăile copiilor
noștri.

Luminatul odăilor de asemeni e un punct in-
teresanț într'un interior. Lustrurile, — candela-
brele din mijlocul odăilor, încep a cădea căci o
bună lumină nu totdeauna și nici în orice cameră,
nu se poate răspândi plăcut în felul acesta. Sunt
de preferat lămpile. Acele din cristal vechiu, cât și
cele de porțelanuri, japoneze, cum și candela-
brele din bronz, portative, când sunt bine așe-
zate, dispunându-se, fie pe căminuri, mobile sau
mese, în așa fel ca lumina să fie pe cât de dis-
cretă și suficientă, întrec mult aparatele electrice,
mai mult ori mai puțin frumoase și bogate, dar
cari au marele cusur de a semăna unul cu altul.
Și comunitatea aceasta, neapărat suprimă tocmai
acel ce de intimitate pe care trebuie să-l albă ori-
ce interior locuit de femei și căruia numai lampa
fie cu gaz, sau electrică, — îl poate da misterul
aceia dulce al clar-obscurului.

vește progresul școlar... Dar nu Apponyi ne-a impus sarcini în urma cărora a vorbi de *liberă concurență* între stat și confesiuni ar însemna cea mai perfidă minciună!

Cum respectă Apponyi adevărul, se poate de altfel vedea din următoarele sale șire:

»Invățământul de stat s'a pornit deci spre progres fără vre-o zguduire mai mare și fără să fi întâmpinat vre-o opoziție mai însemnată, întâi pentru că nu reprezintă vre-un sistem meșteșugit impus cu sâla, ci o dezvoltare naturală, care se derivă din necesități ce nu se pot tăgădui, și în al doilea rând, pentru că instrucția aceasta nu este în contradicție cu ideile plăcute marelui majorității a obștei...«

Gogoșele aceste nu se mai trec însă azi nici în străinătate, căci pretutindeni se știe de lupta crâncenă ce au purtat naționalitățile *încontra tuturor proiectelor de legi ale instrucțiunii publice prezentate de ministrii dela 1868 încoaci*. S'a luptat zdravăn îndeosebi împotriva proiectului dela 1907...

Indrăzneala lui Apponyi își ajunge culmea când pentru a dovedi că învățământul de stat nu jignește confesionalismul, scrie:

»Instrucția religiei, care e obligatorie în toate școlile, în școlile de stat se propune de preoții diferitelor confesiuni ori de încredințării lor. Preoții sunt din oficiu membri ai comitetului de supraveghiere a școlii (de stat)«.

Da. Va spune însă Apponyi șicanele ce li-se face acestor preoți pentru a propune religia în limba ungurească? Și va spune că în acel comitet de supraveghiere preotul român ori sârb stă singur și nimeni nu-i ascultă părerea, ci e privit cu dușmănie și chiar batjocorit?!

Cât despre viitor, iată ce scrie Apponyi:

»Putem însă să afirmăm că am ajuns pretutindeni la balanța fericită și că toate sunt în cea mai bună rânduială? Desigur, nu; dar ne apropiem de ținta ce am dorit s'o schițez, și chiar nu suntem departe. *Indrăznesc să afirm că urmând cu energie pe*

calea pornită, în câțiva ani o să punem acoperiș adevăratei instrucțiuni naționale«.

De asta nu se îndoiește nimeni. Numai cât se știe și în străinătate, că bărbații de stat unguri înțeleg sub »instrucție națională« *exclusiv pe cea maghiară și sub »acoperiș« înțeleg ruina instrucției naționale a celorlalte neamuri.*

Aerenthal în Budapesta. Ministrul de externe, baronul Aerenthal a plecat aseară din Budapesta, cu întregul cortegiu care l-a însoțit. Presa din Budapesta și Viena se ocupă pe larg de această vizită, comentând-o în diferite chipuri. »Neue Freue Presse« între altele scrie:

Consfăturile ministrului de externe s'au mișcat în două direcții. Pe una o explică prezența banului Rauch. În privința aceasta s'au stabilit oarecari directive față de unele apariții serioase care deși nu pot da încă îngrijiri, totuși pretind să fie preîntimpinate.

A doua parte a consfăturilor privește delegațiile. În privința aceasta se poate constata că dificultățile dela ședințele din urmă ale delegațiilor mai există încă. Nu se poate spune că ele s'ar fi înaprit dar e fapt, că există încă. Spre scopul acesta vor merge zilele acestea afară de Wekerle și Jekelfalussy și Kossuth la Viena, unde se vor continua tratativele pentru a se afla o soluție norocoasă a chestiilor militare.

»Zeit« scrie că împotriva desmințirilor oficiale este mai mult ca cert că misiunea ministrului de externe a avut în vedere mai întâi afacerea *ridicării soldat ofițerilor*. Constată apoi că consfăturile n'au ajuns la rezultat. S'a luit și planul, zice »Die Zeit« — ca membrii 67 își ai delegației să voteze proiectul, iar 48 își să voteze contra. În chipul aceasta partidul kossuthist s'ar putea scuza, că n'a cedat dela punctul său de vedere principal, și proiectul încă s'ar votă, formând 67-ști împreună cu membrii din casa magnaților majoritate în delegații. Planul acesta însă n'a aflat aprobarea corifeilor.

Din comunicatele acestea se poate vedea manevra partidelor ungurești, *înțelese între-olaltă*, pentru a storce concesiile militare Vieni, în detrimentul intereselor unității armatei și în detrimentul nostru al naționalităților, cari avem tot interesul ca armata să rămâie ceace este astăzi și nu un nou mijloc de asuprire și maghiarizare.

E bine de asemenea ca primăvara să se schimbe perdelele grele din timpul iernii, excludându-se cu desăvârșire storiile de dantă care incomodează geamurile în timpul verii. De asemenea și brise-brisurile care luând în timpul din urmă un avânt așa de cu sbor, au început a cădea cu același succes.

Perdelele albe, subțiri, din orice stofă, sau dantelă, dispuse despărțit, sau chiar o singură draperie în susul ferestrei, prelungită puțin în ambele părți, e metoda cea mai bună, a lăsa soarele să pătrundă în casele noastre atât timp cât el ne cade bine și nu se întrece cu fierbințeala.

Podoaba de căpetenie însă și decorul cel mai animat, nimic nu-l poate înlocui, asemenea florilor. Acum că încep sezonul lor, pretutindeni ele își găesc locul, fără greș și fără teamă de a strica nici un efect.

Prufusiunea lor chiar, sporesc voolașă aspectului. Pe mese, în jardiniere, pe colțuri de mobile, etagere sau pe manurele consolelor ori cât de multe și variate ar fi ele tronează. Se poate afirma că împinsă până la pasiune chiar împodobirea cu flori e poate unica înfățișare frumoasă ce poate transforma o cameră simplă într'un interior artistic când în arangeamentul lor se poate alcătui o neglijență frumoasă. Așa din florile cu cozi scurte, micșunele, vioarele ori alte flori de câmp, sau pădure, se pot face adevărate tapeturi vii, pe meșcloare, polițe sau pe marginile mobilelor, — aceasta cu atât mai mult la orașe unde înghesuiala populației privează pe cel mai mulți de farmecul și plăcerea unui colțisor de grădiniță. O mansardă posomorită își destănează tava-

nurile aplecate când o mână meșteră îi ridică nivelul cu câteva glaste cu flori.

Și în legătură cu grația florilor și frumuseța decorurilor, leșind afară din interior, grația femeii e și puțin aceea a împodobirii sale proprii. Scăpate de povara blănilor și a hainelor groase fiecare are de gândit la reînnoirea celor mai preferate, — hainele de primăvară și cele ușoare de vară.

Jachetele scurte din postav de toate nuanțele, prea puțin ajustate pe corp, acele sunt tonul sezonului. Cele de tafeta rămân în planul secundar. Triumfător e tot tailleurul, cu deosebire că forma jachetei diferă de cele trecute, prin aceea că s'a adoptat în față tăietura în colțuri rotunjite spre șaolduri, foarte strânse pe corp, deschizându-se în față, pe vestoane din mătase sau stofe, fantești, fără garnituri însă, simplificate întinse peste bust. Pasmenterile și nasturii sunt singurele garnituri, în cursul actual, — pe jachetele acestea ale tailleurilor. S'a mai adăugat de asemenea fantezia benților late din catifea, pe marginea fustelor, dar numai în același nuanță cu stoffa. Croala foilor variază încă, între acele foarte largi, drepte și cele în plinuri înguste, ajustate pe corp.

Cât pentru pălării, cum și cofurele se mențin cam extravagante, bufantate tare și pline de adăosuri, postiche etc., — formele actuale afectează un fel de abat — joururi de lămpi, cu fundul lung și jugulat cu marginile late, încărcate cu ornamente de păsări întregi, pene streline ori mănușchiri abundente de flori.

Cu toate acestea printre toate excentritățile se găesc și forme mai raționale; — în tot cazul e

Din România.

Modificarea legii învoelilor agricole. — În virtutea unei dispoziții din legea învoelilor agricole, cele mai multe din pământurile care aparțin instituțiilor de binefacere și statului trebuiau cedate sătenilor pentru islazurile comunale.

Țăranii însă cari locuiesc pe pământurile instituțiilor de bine facere din Moldova și mai ales din Muntenia au reclamat consiliului superior prin dispoziția de mai sus ei ar fi lipsiți de teren de cultură.

Consiliul superior al agriculturii, găsiind înțemeiată această plângere, a propus guvernului spune »Independența« modificarea legii învoelilor agricole în ceace privește islazurile comunale pe pământurile ce aparțin instituțiilor de binefacere și statului.

Legea va fi modificată în sensul, că pământurile din această categorie vor trebui să dea terenuri pentru islaz mai întâi țăranilor cari locuiesc pe aceste pământuri, apoi — dacă rămân — țăranilor din satele meșeșe.

În orice caz terenurile destinate islazurilor vor depăși $\frac{1}{5}$ parte din întinderea acestor pământuri. Răstul, adică $\frac{4}{5}$ va fi rezervat culturii.

Aceste modificări au fost admise de guvern și s'a preparat în acest sens un proiect de lege care va fi prezentat mai înainte de vacanța Parlamentului.

Din Bucovina.

Țărani români bucovineni la Viena. »Aparca Națională« scrie: La deschiderea expoziției de vite îngrășate, aranjată în Viena, au fost de față Vieni la amiază și 70 țărani români dela noi din țară. Deputatul Onciul, care eră asemenea de față, a voit ca să i prezinte miniștrilor Ebenboch și Gessmann. Țăranii noștri au refuzat însă propunerea dlui Onciul, dorind ca miniștrilor acestora ei să fie prezentați de toți deputații români, ca astfel să nu deie acestei prezentări nici un caracter politic. Apoi sub conducerea deputaților Hormuzachi, Isopescul, Simionovici și Onciul au fost ei prezentați în sala roșie din parlament excelenței sale ministrului Ebenboch și ministrului Gessman, la care ocazune deputațiunea țărănească a mulțămii excelențelor lor pentru sprijinul de 2000 cor., acordat țăranilor din averea fondului anuma spre acoperirea speselor îmbinate cu călătoria lor la Viena. Mai departe au exprimat ei ruga, că, în ce privește arândarea moșilor și a păscătorilor de pe moșiile fondului

de preferat a se alege o garnitură de flori, mușelinuri sau panglici, decât păsările.

Pentru că în America s'au prevăzut amenzi înguroase, celor ce omor păsările, inovatorii modelor, au alergat a prinde, bufnițe, cocoși sălbateci etc. astfel că multe pălării din cele moderne au aerul a face să troneze pe cofurele și acele extraordinare de exagerate în parte, fel de fel de dihanii. S'ar mai admite un porumbel alb, pe un cap grațios de blondă, — dar ce aspect poate înfățișa o bufniță de asupra unui maidar de buche cumpărate cu bucata dela artiștii cofeurii, — ori penagile acelea de cocoși, asemenea celor ale soldaților vânătorii.

De ce nu s'ar pune atunci un pui întreg de găină, ori vre-un stol de siclet, ar fi poate cu sic o locă, întocmită dintr'un astfel de culb și poate chiar mai potrivită unora din atâtea și altele care gonesc după nou și strein în gusturi și fantezii.

Voaletele mari se mențin cu succes, cu deosebire numai că țesătura lor variază. Cele mai de bun gust sunt acele din toile sau museline de lână, imitând cașmirurile dese, imprimate cu buchețele de flori.

Frumos arborate pe Canotiere și Panamale mai ales, ele încadrează avantajos orice figură.

Pe vară, se pare, — că ștofele albe se mai esclud puțin. Nu știu dacă aceasta a culorilor albe, e motiv de critică, fapt e că din multe considerații, poate mai ales acela că albul nu-i avantajos ori-cărei persoane, s'a înlocuit în noul curs al modei, prin țesături colorate, imitând ștofele bătrânești de odinioară. Albastrul

precum și în ce privește vânzarea lemnului din pădurile fondului, dorințele țăranilor să fie luate în seamă. Intreaga convorbire nu a avut nici un caracter politic.

Deputațiune. Se telegrafiază din Viena că o deputațiune de 4 studenți români din Cernăuți și Viena, și anume: studenții Niteanu și cavalier Zoppa dela universitatea din Viena și studenții Taunoveanu și Teliman dela universitatea din Cernăuți, s'au prezentat ministrului Instrucțiunii dr. Marchet, sub conducerea deputaților români baron Hurmuzachi, cavalier de Onclul, dr. Iosep-scul și dr. Simonovici.

Studenții au cerut ministrului crearea unei catedre speciale de istoria românilor la universitatea din Cernăuți, deoarece profesorul de istorie dela acea universitate, dr. Ilkovič de 10 ani de când face cursul de istorie n'a pomenit niciodată de istoria medievală a românilor, și abia pentru toamna viitoare a fixat un curs despre istoria Moldovei și Munteniei.

Ministrul Instrucțiunii a felicitat pe studenții români pentru faptul că în la naționalitatea lor și se interesează de istoria lor națională și le-a făgăduit că va studia mijloacele pentru a le putea satisface cererea.

Asasinat politic în Galiția.

Un student rutean a împușcat pe guvernatorul polon, contele Potoczki din Lemberg. — Amănunte.

Firul telegrafic ne comunică știrea unui asasinat politic. Anume contele Potoczki guvernatorul din Lemberg a fost împușcat de un student rutean fanatic. Acesta anume s'a înștiințat la guvernator pentru audiență, a scos revolverul și a tras de două ori asupra guvernatorului care nu mult după aceasta și-a dat sufletul.

Despre acest omor îngrozitor avem următoarele știri:

Asasinatul.

Contele Potoczki, guvernatorul Galiției, s'a obișnuit a primi în audiență numai Duminica, la care s'au prezentat de regulă foarte mulți. Duminică între cei mulți, cari au cerut audiență a fost și candidatul de profesor, ruteanul de 32 de ani *Miroslav Siczynski*, care sub pretextul că va cere dela guvernator vre'un post a putut obține audiență, prezentându-se el ultimul. Abia a intrat însă în sala de audiență, a scos revolverul, l'a îndreptat spre guvernator și a tras. »Asta îți este cadoul pentru nedreptățile comise față de ruteni cu ocazul alegerilor provinciale!»

Imediat după aceasta a mai tras odată spre guvernator, care scaldat în sânge a căzut la pământ. Primul glonț a trecut prin ochiul stâng și la ureche a eșit afară. Al doilea a trecut prin inimă. Contele a mai avut putere să strige:

»Prindeți pe acest nemernic!

Închis, desdungat cu aib, tot așa, lila, marou, roșu; rose etc.

Umbreluțele de soare sunt moderne, acele de mătăsă cu încrustații din felurite danteluri, sau chiar în întregime din dantelă puse pe mătăsă.

Și peste toate toaletele subțiri, în trăsură, la recepțiuni, curse ori matineuri, eșarfa domnește cu glorie.

Neapărat nici o femeie nu trebuie să exagereze prea mult dorința de a fi la modă și dacă o transformare sau reînnoirea unor toalete nu permite complectă asemănare a curentului modern, nu e prudent a sacrifica utilul, ideei. Căci de fapt baza actualității modei e fantasia, chiar excepțională fantasia, astfel că orice întorsătură bine făcută poate reda cu oare-care șic deosebit unei bluze sau unei rochii pe care nu te înduri s'o dai la o parte.

Trebuie să ai prudența a te gândi întâiu la economie; apoi e foarte cu puțință să fii mai elegantă cu o rochie reînnoită după meșesugite combinații decât cu o cludățenie recentă pe care cauți să ți-o apropii fără siguranța că ți-ar putea conveni, fie ca tăctură, fie ca formă.

În materie de modă, exceptând demi — mondenele, orice femeie trebuie să-și însușească bunul tact și prevederea, dacă nu vrea să se expue caricaturisării, ridicolului chiar.

Șiântă e însă, simplitatea.

La aceasta servitorii au intrat în sala de audiență, dar Siczynski a îndreptat revolverul spre ei. Înainte însă de a pușca, servitorii s'au aruncat la ei și l'au desarmat.

Contele Potoczki la orele 2 și 20 minute a murit. Ultimele lui cuvinte au fost:

»Spuneți împăratului, că întotdeauna l-am fost credincios!»

Știrea despre acest omor groaznic s'a răspândit foarte iute în oraș. La câteva minute după atentat au intrat în sală soția și cei opt copii ai guvernatorului. După o jumătate de oră a venit și mareșalul Badeni. Siczynski auzind, că servitorii vorbesc de chemarea medicilor a răs sarcastic zicând: Ce vă mai osteniți, nu mai are l'apă de medic, totul e înzadar! Medicii care au fost chemați în grabă au voit să-l opereze; văzând însă că s'ar încercă fără nici un rezultat, au abzis de acest plan.

Într'acest timp poliția a prins pe atentator și l'au dus la cea mai apropiată secție poliție. Când Siczynski a trecut prin prima oasie poliție unde erau câțiva țărani ruteni, le-a zis:

»Aceasta am făcut-o numai pentru voi!»

Miroslav Siczynski este fiul preotului Nicolae Siczynski, fostul deputat provincial și cumnatul lui Leviczky deputat rutean în Reichsrath.

La poliție a spus, că s'a pregătit el la aceasta mai demult timp; la început intențiunea i-a fost să-l împușce pe guvernator pe stradă, dar necunoscându-l a crezut că va împușca poate pe altul. Nu se călește de cecece a făcut, deoarece în interesul poporului rutean a făcut aceasta.

Idela omorului s'a zămislit în urma unor fapte sângeroase întâmplare în Bucșac, cercul electoral al Koropecului. În acest cerc un jandarm a străpuns un țăran rutean, făcând totodată și declarații cinice și vătămătoare despre poporul rutean. Presa ruteană a scris despre fapta aceasta și a cerut satisfacție. Satisfacție însă nu au primit și prin aceasta a mărit amărăciunea poporului rutean.

Telegrama împăratului.

Soția contelui Potoczki a primit dela M. Sa următoarea telegramă:

»Știrea morții iubitelui D-voastră soț m'a zguduit, deoarece în el am pierdut pe un funcționar credincios cât și un politician eminent, care s'a bucurat de toată încrederea mea; sub influința acestui caz trist și zguditor îmi exprim condoleanțele mele și Vă asigur, că durerea ce-o simțiți o împărtășesc cu D-voastră. Atotputernicul să vă dea putere ca să puteți suporta această pierdere mare. *Francisc Iosif*».

Moartea lui Potoczki.

»Agence Polonaise» raportează: Când guvernatorul provinciei și-a venit în fire după atentat și a auzit, că s'a trimis după medic a zis:

— *Mai bine să chemați preotul!*

Iar către cei din jur a zis:

»Ca bun creștin, nu mă tem de moarte...»

Apoi și a chemat soția și copiii, a lăsat să i se facă în scris testamentul și a adresat Majestății Sale următoarea telegramă: »*Mor ca servitor credincios până la moarte al Majestății Voastre*».

Cu puțin după aceea a venit soția sa și cei 8 copii.

Muribundul guvernator al provinciei a binecuvântat pe rând pe fiecare copil al său și apoi a zis către soția sa: »Tu ai fost soarele și fericirea vieții mele».

Atunci și-a depărtat familia și s'a împărțit cu sfintele taine. Moartea lui Potoczki a urmat după 2 ore și jumătate dela atentat. Asasinul e membru al partidului radical rutean, care partid propagă lupta pe viață și moarte față de poloni și ruși. Partidul se ține de singurul și adevăratul reprezentant al rușilor mici din Galiția. Chiar pentru aceea supărarea a devenit fără de margini când a rămas în ultimele alegeri ale provinciei în minoritate față de partidul vechiu rutean, care căută înțelegerea cu polonii.

Partidul ucrainic a aruncat vina acestui rezultat nefavorabil asupra guvernatorului și ziarul »Dillo« l'a atacat aspru în mai multe rânduri.

Viena, 13 Aprilie. Baronul Beck ministrul președinte al Austriei a primit în Pola vesta despre omorirea contelui Potoczki. A și plecat numai decât de acolo cu tren separat. Azi la omezi ministrul de interne austriac s'a dus la Schönbrunn și l'a descris amănunțit Majestății Sale atentatul. Sora ucigașului, soția deputatului Eugen Levitzky, care de un an trăiește în Viena, a primit ieri din Lemberg, dela sora sa următoarea telegramă:

»La noi azi s'a făcut cercetare acasă, Miroslav a împușcat pe Potoczki.»

Levitzky s'au spărtat grozav. Deputatul a plecat imediat la Lemberg.

Acasă ziaristii au dat năvală cu întrebări despre omor. D-na Levitzky însă nu le a putut spune nimic.

Tulburări în Lemberg.

Omorul dupăcum s'a putut prevedea, a cauzat mare agitație și tulburări.

Polonii s'au organizat contra rutenilor a căror prăvălii se devastează.

Pe studenții ruteni îi bat unde numai îi pot afla. Dintr'un etaj mai mulți studenți ruteni au tras focuri de revolver asupra studenților poloni, rămânând mulți răniți. Vieța rutenilor nu-i sigură. Polonii au voit să dărâme mai multe case, dar au fost împărțiați de poliție.

Tulburările s'au repetat încontinuu până la miezul nopții.

Păcatele lui Potoczki.

Viena, 14 Aprilie. Azi mai mulți deputați ruteni s'au exprimat că Potoczki a fost cel mai ticălos om din lume și deja de mai nainte s'a prevăzut uratul lui sfârșit. Potoczki a avut o avere de 200 de milioane care aducea un venit anual de 8 milioane și cu toate acestea mereu a aruncat în cărca statului noi dări, iar pe servitorii săi îi chinuia încontinuu. Unul din servitorii săi a câștigat 200,000 de cor. care sumă Potoczki n'a voit să i-o dea și servitorul a murit de supărare.

Inmormântarea contelui Potoczki.

Viena, 14 Aprilie. Inmormântarea contelui Potoczki va fi azi la amiază. Sarcofagul îl vor pune mai întâiu în biserica sft. Bernat iar după aceasta îl vor îngropa în cripta familiară din Krzeszowice.

Lemberg, 14 Aprilie. Mama asasinului a declarat la fasonare următoarele:

»Aici nu este nimic secret. Pe contele Potoczki nu l-am iubit fiindcă a asuprit poporul

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricația proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmoră magazin se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dózsmá-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

rutean. Eu am pregătit împreună cu băatul meu planul atentatului, l'am încurajat ca să îndeplinească asasinarea și l'am provăzut cu banii de lipsă.

Când l-au transportat pe asasin dela poliție în închisoarea tribunalului, la poarta închisorii l-au așteptat studenții ruteni cari l-au făcut manifestație în semn de alipire, strigând: »Bravo!« Pe asasin l-au închis într-o celulă unde se află un criminal de rând.

Când cu ocaziunea ascultării asasinului judecătorii l-au făcut atent că asasinarea guvernatorului Potoczky nu are de urmărire schimbarea sistemului electoral, acesta a replicat:

»Și atunci se va afla un student rutean, care să-l răpună pe următorul guvernator. Eu numai de aceea am asasinat pe guvernator, ca să ia alții exemplu«.

Viena, 13 Aprilie. »Neue Fr. Presse« este informată din loc competent, că poliția din Leemberg până luni seara a deținut opt persoane, afară de asasin pe mamă-sa, pe trei surori ale lui, pe verișoara Maria Koralk, care a voit să ducă asasinului în temniță prăjituri, pe Zamora, student rutean, care a împrumutat asasinului haine negre, pe universitarul Nicolae Zegliniski băatul deputatului Zegliniski. Seara studenții polonezi au demonstrat în contra rutenilor. Prăvăliile lute au fost închise, dar intervenind poliția, demonstrații s'au împrăștiat.

Contele Potoczky împlinise 48 de ani. Studiile și le-a făcut la Cracovia. Până la 1895 fusese deputat în dieta galiciană și s'a destins ca economist. La 1899 membru în casa magnaților din Galizia, la 1901 a fost mareșal iar guvernator a fost numit la 1903. Era mare sportmen. La Wola avea o herghelie și grajd mare.

Din străinătate.

Prințul Bülow la Roma. Din Roma se anunță că prințul Bülow cancelarul imperiului german și soția sa au sosit alaltăieri după amiază la Roma. La gară au fost salutați de personalul ambasadei germane din Quirinal și de legățiunea germană din Vatican, de secretarul ministrului de externe *Bollati*, de senatorul *Blaserna* și de alte înalte dignități. După salut perechia prințiară s'a dus la ambasada germană. Prințul Bülow ieri înainte de amiază a fost primit în audiență de regele Emanuel. Aseară ministrul *Tittoni* a dat un prânz în onoarea cancelarului imperial, iar Marți se va da altul la Quirinal.

Roma, 13 Aprilie. Prințul Bülow a spus înaintea unui ziarist următoarele:

»Din vorbirea avută cu *Tittoni* m'am convins că politica ce o urmărește din îndrumarea regelui, e politica păcii. *Tittoni* e credinciosul vrednic, înșuflețit și sincer al triplei alianțe. Pot afirma, că orice chestii grele și serioase ce vor trebui rezolvate fiind în alianță Germania, Italia și Austro-Ungaria chiar și în interesul său, le va duce la îndeplinire și va lucra din toată puterea la opera păcii universale«.

Ucișorii regelui Portugaliei. Conform ziarului »Le Temps« din Paris, autoritățile din Lisabona sunt în credință, că le-a succes să afle pe toți părtașii conjurațiunii pusă la cale contra regelui *Dom Carlos*. Prima țântă a conjurației era, ca să

despartă pe regele de suita lui, să-l prindă și numai atunci să-i dea drumul la palat dacă ar fi subscris decretul prin care se obligă la numirea unui guvern liberal. Complotul a fost tradat, pentru că organizatorii au amestecat mulți inși în planul lor. Numai după aceea s'a alcătuit o grupă mai mică din bărbații cei mai fără milă cari și-a pus pe steaguri deviza »moarte dinastiei!«

Prințul Nichita în St.-Petersburg. Din St.-Petersburg se anunță că prințul Nichita alaltăieri a primit în audiență, pe marele duce *Constantin*, pe ministrul de finanțe *Kokowcew*, pe *Techarikow* ajutorul ministrului de externe și pe generalul de infanterie *Hasenkampf*. După aceea prințul Nichita a vizitat pe prim-ministrul *Stolipin* și pe *Iswolski*, pe președintele dumei și procuratura sfântului sinod.

Sărbarea din Caracal.

— Corespondență particulară a »Tribunei«. —

În seara de 22 Martie a. c., din inițiativa corpului de avocați ai baroului din localitate, s'a dat în sala teatrului național, un mare bal, în dublul scop: pe de o parte a spori și îmbunătăți biblioteca tribunalului, iar pe de alta a crea un fond spre a veni în ajutorul unității culturale a tuturor românilor.

Balul, a fost organizat sub patronajul dlui Ion Hagiescu Miriște, președintele tribunalului, cu expresă dorință a comitetului organizator ca d-nele și d-șoarele, dat filad scopul pentru care se înstitua serbarea, să vină în costum național.

Sala teatrului național, a fost splendid decorată cu ghirlande de flori și brad; lustrul cel mare cu nenumăratele lămpi electrice, era împodobit cu ghirlande și lampioane venețiene. Din axul central al lustrului electric, plecau în patru colțuri diferite, admirabile ghirlande de flori artificiale tricolor ce armonizau cum nu se poate mai plăcut cu ornamentația artistică a lojelor de jos și sus, decorate de asemeni cu ghirlande de flori, pavozate și împodobite cu stegulețe tricolore și lampioane.

Rândul de jos al trichelurilor electrice, avea lămpile aranjate în roșu, galben și albastru, în cât la ora 10 când s'a dat integral drumul luminii electrice, sala cu decorul ei îmbracă aspectul grandios al unui palat din povești, inundat de profuziunea razelor unui soare de o nemai văzută strălucire.

Jocul undelor electrice orbitoare în farmecul lor licăritor, gama culorilor naționale ce rezeșea din tonalitatea lămpilor în formă de pară, reflexul luminii în interiorul cochetelor venețiene suspendate de ele, și răspândirea ei difuză și plăcută prin pereții diafanți, de hârtie colorată în forme și figuri variate, dădeau sălii un caracter de o măreție și splendoare de o rară frumusețe.

Dar, ceace era mai încântător, ceace fermeca ochul constituia priveliștea ce și-o oferea doamnele și d-șoarele îmbrăcate în costum național.

Erau reprezentate aproape toate județele din țară, precum și părțile locuite de români, în special acelea din Ardeal și Banat.

Nu știai ce să admiri mai mult. Multiplicitatea coloritului viu și armonios, eleganța, variațiunea costumelor de fote, bolerourilor artistic și prea fin lucrate; bogăția formelor și figurilor diferitelor cusături și brocate în fir și fluturași, coafurile frumoase și împodobite cu peschiruri de borangic și sălbi strălucitoare; — toate luau văzul, fermecau și făceau să bată cu putere inima românească, trezind acel sentiment național ce în unele pepturi pare a fi amorțit; în cât prin frumusețea fascinatoare și mulțumirea sufletească

desăvârșită, întreg spectacolul părea o m'nunție, o feerie, din acelea care sunt date rar unui om să le vadă și să le simtă în viața lui.

Numai atunci mi-am putut da seama de ceace se poate face și simți într-o țară liberă, din punctul de vedere al culturii naționale, bine înțeleasă și bine aplicată ca să dea roade strălucite.

Numai atunci mi-am putut da seama de progresul uimitor ce l-am făcut, dacă pătrunși de conștiința noastră națională perfect deșteaptă în noi, am căută să muncim cu drag în ogorul activității naționale, și am căuta să ne dezvoltăm prin noi înșine, făcând să revină simțul și virtutea română, onorând și scoțând în valoare plătorecul port național, prin care putem întemeia și contribui astfel la înflorirea industriei femeine de casă, odinioară renumită și în splendoare.

Atunci numai m'am dus cu gândul acolo unde ținim cu toții, și mi-am închipuit că idealul nostru nu poate fi prea îndepărtat de noi, dacă în fiecare orăș ori localitate din țară s'ar da asemenea serbări cu adevărat caracter românesc, cel puțin odată pe un an și s'ar aduna fonduri cu care să se sprijine la nevoie toate încercările și mișcările cari nu pot avea un țel mai înalt decât unitatea culturală, întărirea ideii de naționalitate, păstrarea graiului, a legii și agrului străbun, în toate locurile, unghiurile și colțușoarele locuite de români.

În marea mulțime am observat pe doamnele: Hagiescu Miriște, purta cu distinsă grație, un superb costum național de Argeș lucrat fin în borangic și fir cu o salbă de galbeni la gât, iar pe cap o prea drăguță maramă subțire de mătăsă în aib arahnolă împodobită cu câte un buchet de frumoși maci roșii. Dna Suditu în admirabil costum de Romaniți, elegant și artistic lucrat; Dna Colonel Mironescu într'un prea frumos costum național de postav brodat în fir și purtând un bolerou alb foarte elegant. Dna Pantellimon în drăguț costum național având pe cap o maramă roșie foarte frumoasă. Dna Drăgulescu în costum național, Dna Ecaterina Demetriu, Dna Al. Ciura, Dna Ellad în costum național, dna Căpitan Florescu în costum național, dna Bibian în costum național prea elegant, dna Dimitriu într'un admirabil costum național cu peschir de borangic și o prea frumoasă salbă pe cap, dna Zeman în costum național foarte cochet, dna Elena Rădulescu în costum național de catifea roșu-negru brodat cu fluturi elegante, dna dr. Popescu în costum național de catifea albastru purtând pe cap un peschir albastru cu fluturași distinsă, dna Jean Popescu în frumos și elegant costum național brodat în fir și cu o maramă de toată frumusețea, dna Romano, dna Lt. Sturza în costum național negru cu fluturași, dna Lelia Stătescu în frumos costum național de Vâlcea splendid coafată și împodobită cu o maramă națională de o mare frumusețe, dna Iancu Stănculescu, dna Major Neagu într'un distins și elegant costum național de borangic și flori cusute cu mătăsă, dna Tache Cristescu, dna Adam în costum național de Muscel, dna A. Constantinescu, dna Petreanu în costum național prea frumos de Romaniți, dna Vasilescu, dna Ioniță Rădulescu, dna Major Mihăescu, dna Delcescu în costum național, dna Elena Georgescu în costum național de Romaniți, dna G. Popescu în costum național de Mehedinți, dna Zoe Șerbănescu cu domnișoara, doamna Bălăceescu, doamna Păsculescu, doamna Martinescu, dna și dl V. Brândușaru.

Buchetul de dșoare îl formau:

Dșoara Eufrosina Constantinescu într'un costum național lugojenesc de toată splendoarea care îi stătea admirabil, dșoara Aneta Marinescu în costum național de borangic albastru purtând pe cap o frumoasă coroană de maci roșii, dșoara Chihăescu în costum național, dșoara Spiru Nanu din Corabia în costum național alb, dșoara institutoare Ene în costum național alb garul cu negru, dșoara Protopopescu în costum național, dșoara Oica Jianu în costum național

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adeverește nenumăratele crori de mulțumită.

Face să dispară roșăța feței, pistruiile, petele de ficat ștoate necurățeniile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszertár — — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —

— Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl. —

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția higienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

Prahova, dsoara Mihăilescu, dsoara Floreta Niculescu în costum național de Dâmbovița, dsoara Olimpia Mihăilescu profesoară într'un elegant costum național de munte, dsoara Zoe Serbănescu în alb, dsoara Clementa Filip în frumos costum național de Buzău, dsoara Mărioara Demetrian în costum național de Vâlcea cu o coroană de maci pe cap, dsoara Bone institutoare în costum național de Neamțu, dsoara Teodorian, dsoara Pantelimon în prea frumos costum de Olt, dsoarele Victoria și Margareta Părvulescu într'un artistic și foarte distinct costum național al săliștencilor din Ardel.

Dintre cavalerii armata eră reprezentată prin dnii: Colonel Mironescu, major Neagu, locot. Sturdza, locot. Eliad, sub locot. Filip, sub locot. Hagl Chirea, sub locot. Păparizu toți din cavalerie, major Mihăilescu, dr. Căp. Gheorghiu dr. Căp. Petrovici, locotenenții Niculescu, Unanlian, Condescu, sub loc. Teodoran și Burdulescu, toți din infanterie.

Iar țivilii prin dnii: I. Hagiescu Miriște, apri-gul și activul nostru președinte al tribunalului sub patronajul căruia s'a dat balul și grație ambilității și activității sale neobosite se datorește reușita lui, G. L. Dimitriu membru de ședință la tribunal, C. Pantelimon jude de instrucție, C. Romano supient de ședință la tribunal, Barbu Varlam jude sindic, G. Patrescu Dâmbovița procuror al tribunalului.

Corpul advocaților eră aproape în întregime și reprezentat prin dnii: G. Zamen, vice decanul biroului de advocați, Alex. Ciura, Marcu Celăreanu, I. Marineanu, Iancu Stănculescu, Ioan Popescu, G. Cristescu, Protopopescu, Tudor Oroveanu, Teodor Băloiu, Ioan Eftimopol, C. Radovici, I. Florian, C. Florescu, G. N. Dobrotescu, G. Petri, Firulescu, Demetru Pavladi, Const. Mustăț, Oc. Atanasu, G. Bălăcescu, Păsculescu, Marinescu, precum și domnii: Demetru Cristea inspector comunal, Serf profesor de franceză, ofițer de instrucție publică; C. Teodorescu contabil »Banca Națională«, Calotă cu d na, Atanase Nicolau func. Prefectură, Nicu Pavliidi candidat de avocat, Monțescu, Florescu func. la băncile României și comerțului, Emil Filder farmacist, I. Nicolescu com., G. Popescu com., și alți mulți care pentru moment îmi scapă din vedere.

Un mare antren, o cordialitate și o armonie nespuză domneă în societatea de elită și burgheză între care numai există nici o deosebire și care au luat parte la această serbare ce orașul acesta nu a văzut-o încă redată la fel și pe care o dorește a se repeta mereu de aci înainte.

D-nelor și d-soarelor, li-s'au distribuit cocarda tricolori de mătase, flori legate cu panglicuțe naționale și tare cochete, carnete cu ordine de dans, în cari figurau pe lângă jocurile obișnuite, vals, cadril, lancler, polca etc., și săliștețele și veselele noastre dansuri naționale.

Aceste frumoase carnete pe care erau pictate în acuarele, figurile de dansuitori și dansuitoare în superbe costume, erau provăzute în diagonal cu câte un cordon tricolor albastru, galben și roșu foarte bine reușit.

Serbarea s'a început prin semnalul muzicii militare a reg. Români nr. 19 sub conducerea dlui capelmăstru Colășteanu, cu imnul național »Deșteaptă-te române« după care a urmat un potpourri național compus din lugojana, ardeleana și alte cântece și jocuri naționale.

S'a dansat cu animație și voiește într'adevăr românească până dimineața la ora 6, când publicul a început să se retragă ducând cu sine cele mai frumoase și mai edificatoare amintiri dela o serbare pe care o dorește să se generalizeze în toate orașele țării având totdeauna un scop cultural și național.

Iată ceeace recomandăm din toată inima societății românești de pretutindeni.

Caracal, Martie 1908. Alex. Nicolau, adv.

Lupta în comitate.

Congregația de primăvară a comitatului Arad este convocată în adunare ordinară pe ziua de 29 Aprilie.

Toți membrii români să-și țină de datorie a se prezintă.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 14 Aprilie n. 1908.

Rugăm pe toți abonații cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit încă abonamentul pe cuartatul Aprilie—Iulie, să binevoiască a plăti cât mai curând ceeace datorează pentru primirea ziarului nostru.

— Consiliu de miniștrii. Duminică la 9 și jumătate a fost consiliu de miniștrii în palatul ministrului prezident. La consiliu au luat parte miniștrii: Wekerle, Kossuth, Apponyi și Zichy. Consiliul a durat până la 11 și jumătate când a venit și contele Aerenthal, ministru de externe austro-ungar, care a conferat mai mult de o oră cu Wekerle.

— Tenorul Cav. Ferrari d'Albaredo, dela opera din Arad cântă de câteva zile în Dobrișin și anume în »Carmen« (de trei ori) și în »Cavaleria rusticana« (odată). Ziarele ungurești din Dobrișin scriu cu mare entuziasm despre artistul italian. Laudă vocea lui caldă și puternică, școala italiană perfectă, al cărei reprezentant este și jocul de scenă, pe care l-am aplaudat și noi de atâtea ori în Arad. Recunosc unanim, deasemeni, că rar se abate prin Ungaria un artist de seama cavalerului Ferrari.

Măne Ferrari va cânta în opera »Ernani« pe scena teatrului din Arad.

— Conferințe didactice. Directorii școalelor secundare (medii) din circumscripțiunea Sibiiului au ținut conferințe în 6 și 7 Aprilie în Sibiu, sub președinția directorului superior de studii Walter Béla. A participat și directorul gimnaziului nostru din Brad, dl dr. Pavel Opreșca, iar directorul gimnaziului român din Brașov dl Virgil Orlău și-a scuzat absența. S'a discutat mult chestia înființării de internate ieftine pe lângă școalele medii, ca elevii să nu mai fie adăpostiți în condițiunile rele de până acum, păgubitoare în toată privința. (»Telegraful«).

— »Viața Românească«, escelenta revistă din Iași, care apare sub direcția dlor C. Stere și Dr. I. Cantacuzino, în numărul din Martie are un foarte bogat cuprins.

Am citit cu mult interes cronica internă »Latifundiile și progresul economic« de C. Stere, care în seria sa de articole lămurește atât de bine chestiile agrare din România. »O audiență la ministerul de război« a dlui D. D. Pătrășcanu e o admirabilă ironisare a formalităților de prin ministere, în România ca și la noi. Sunt apoi versuri de Elena Farago și Ioan Drăgănescu, articole literare instructive de Pompillu Ellade, Radu Rosetti, Izabela Sadovanu, E. Lovinescu și o interesantă cronică artistică de M. Tzigara-Samarcas. Cronicile vesele de A. Mircea și George Raneti sunt pline de spirit și ironie. M. Sadovanu termină frumoasa navelă »Duduia Margareta«, iar din pana dlui I. G. Duca ni-se dă o instructivă cronică externă despre situația din Anglia.

Sunt apoi numeroase cronici și recenzii.

Remarcăm d'asemeni tiparul lagrijit: litere noi și hârtie fină.

— O dramă în Arad. Scenele unei drame înfiorătoare s'au arătat ieri înaintea curții cu jurații din Arad. O tinără și frumoasă femeie a fost acuzată de procuratura din Arad, pentru că a înpușcat o moașă bătrână, care i-a stricat fericirea casnică.

Ne aducem aminte, că în 15 Ianuarie a. c. soția de 19 ani a lui Mezel Vilmos, conducătorul atelierului dela fabrica de gaz din loc, a tras două focuri de revolver asupra moașei Sîpos Sándorné, care după câteva zile de chinuire a murit în spitalul din Arad. Puțin după atentat Mezei Vilmos s'a dus acasă la proprietarul Duma Lazar și a înpușcat de două ori asupra lui. Prima înpușcătură n'a nimerit, glonțului al doilea i-a atins puștin brațul stâng al proprietarului. Soția lui Mezei,

apoi și ea s'a prezentat la poliție unde a făcut destăinuirii senzaționale. Soția lui a zis că a omorât pe moașă, pentru că ea a îmbătut-o și a dat-o pe mâna lui Duma. Ea, care și atunci își lubea bărbatul, l-a mărturisit că a păcătuit și de aci înainte viața le-a devenit insuportabilă. Bărbatul a voit s'o alunge din casă dar mai târziu s'au hotărât, ca mai întâiu să-și răzbune amar asupra dușmanilor lor. S'au hotărât ca soția lui să omoară pe moașă, iar el pe Duma. Planul l'au încercat și l'au și dus la îndeplinire în 15 Ianuarie a c.

Astfel părechea Mezei a ajuns în arest preventiv: La început bărbatul se făcea că e nebun, dar odată a făcut ceia făcut și a ajuns la soția lui iar din scrisoarea ce a ajuns în mâna păzitorului s'a constatat, că nu-l nebun. Procuratura a împărțit în două procesul. Femeia, care a fost acuzată de omor intenționat, a fost adusă înaintea juraților, iar procesul bărbatului se va pertracta Mercuri.

Față de pertractarea de ieri s'a arătat un mare interes din partea publicului arădan. Pertractarea a fost condusă de președintele tribunalului dl Fábrián Lajos. Acuza a fost adusă de procurorul dr. Pagonyi Sándor. Apărător a fost dr. Kenner Zoltán avocat în Arad.

Procurorul a cerut pertractare secretă, care a și fost primită de jurați. Mai întâiu a fost ascultată d-na Mezei, care încontinuu a plâns și a amețit de mal multe ori. Ea a mărturisit, că moașă, în a cărei casă a locuit, mereu o ademenia, ca să se ducă la Duma, care-i va da mulți bani.

Duma Lazar a mărturisit că d na Mezei a fost de mai multe ori la el dar el nu i-a făcut nimic.

Mai mulți martori au mărturisit contrarul. Au mai spus că hârca Sîposné a mai nenorocit multe familii cu stafetele ei. Cu deosebire a sedus femeii tinere. Trei bărbați înșelați au și pușcat asupra ei cu vre-o trei ani mai înainte. Curtea cu jurați a adus sentința abia la mezul nopții, prin care a achitat pe soția lui Mezei.

— Sporirea populației în România. În cursul anului 1907 populația României s'a sporit cu 97.340 suflete. Ministrul român al domeniilor a hotărât să se facă în 1909 un nou recensământ al populației din țară. Din 1899 nu s'a mai făcut un astfel de recensământ.

— Glumă de April a împăratului Wilhelm II. Un pictor din Berlin, care se bucură de o favoare deosebită la curte, are o tabacheră cu inscripția 1 Aprilie, Wilhelm II și despre care istorisește următoarea întâmplare nostimă:

Acum câți-va ani primisem însărcinarea să pictez pe împărat și în acest scop am fost chemat la palat. Fiindcă ședința pentru ziua de 1 Aprilie fusese hotărâtă foarte de dimineața, mi-am pregătit din ajun materialul de desenat spre a face întâia schiță.

Împăratul sosi la ora fixată, salută și se așează pe scaun, fără să zică o vorbă. Știind că n'am vreme de cât de câteva minute, luai numai de cât cărbunele ca să încep lucrul. Dar cine poate descrie uimirea mea când băgai de samă că creonul nu lăsa nici o urmă pe hârtie. Iau alt cărbune, altă hârtie — de geaba. Mă scol și aștept. Fiindcă împăratul tăcea, ar fi fost o mare necuviință din parte-mi să încep eu vorba. Tăceam așa și eu, fără să știu ce să fac. Deodată îmi adusei aminte că aveam printre hârtiile mele o schiță a împăratului, pe care o făcusem acasă după un portret. O luai din geantă, o pusei pe tablă și mă pusei pe lucru. Peste câțva timp împăratul veni la mine și fiindcă — dupăcum am aflat mai târziu — pusese din glumă să mi se »prepare« materialul de desen, acum remase el uimit când văzu schița gata.

Numai decât îmi băgă de seamă viclenia și mă feliicită, rîzând, pentru iscusința mea. A doua zi dimineața am primit tabachera de aur cu inscripția asta pe ea.

— O proclamație pentru omorârea Evreilor. Din Petersburg se anunță că la Iecaterinoslav se împart numeroase proclamații a legii poporului rusec, prin care populațiunea e îndemnată să nimicească pe Evrei. »Noaptea sfântului Bartolomei se apropie — zice proclamația. Noaptea când veți auzi pocnituri de revolver, dați foc caselor evreești, în locuințe și ucideți pe Evrei«. Toate exemplarele proclamațiunei au gravate pe ele un revolver, un pușmal și o inimă străpunsă.

— **Mașina de zburat alui Delagrance.** Sâmbătă după amiază Delagrance a repetat încercările cu mașina de zburat. De data aceasta rezultatul este mare; în 9 minute și 15 secunde a parcurs 10 kil. La început s'a urcat într-o înălțime de 6 metri dar nu a putut rămâne stabil în acest loc. De șase ori a parcurs tot același teritoriu în circumferență, dar în două rânduri, picioarele mașinei au atins pământul, așa că juzii voianți numai cei 3925 de metri au socotit, pe care l-a parcurs în 7 1/2 minute. După această încercare Delagrance a fost cu desăvârșire obosit. Aproximativ stabil numai 4 metri a putut rămâne la aceeași înălțime. În urma acestuia a fost silit încontinuu să înfrine mașina, care l-a obosit foarte mult având el și așa o construcție foarte slabă. Delagrance este foarte mulțumit, de oarece cu 1921 de metri a întrecut recordul lui Farmann.

Flegmaticul de Farmann (englez) nu își bate capul de aceasta și susține că încă în săptămâna viitoare va căuta să întrecă pe Delagrance, pentru premiul Armengard, care premiază pe aceea cari au făcut o călătorie de 15 minute. Susține însă ca premiul Arhiepiscop să l-se dea lui Delagrance. În 7/23 Octom. 1906, Santos-Dumont la prima lui încercare a făcut o călătorie de 25 de metri. De atunci abia a trecut jumătate de an și Delagrance a putut face deja încercare cu mașina de zburat în decurs de zece minute parcurgând un drum de 10 kilometri.

— **Un preot pervers osândit.** Cunoaștem senzațiunea colportată de toate ziarele din lume despre perversul pater din Milano care a îndemnat pe micuții dați în grijire lui la perversități. Ieri s'a pertractat acest caz la curtea cu jurați din Milano, și pe baza verdictului juraților preotul acesta pervers este osândit la 16 ani temniță.

— **Foc mare în Boston.** Din Boston se anunță că alături s'a iscat un foc mare în suburbiul Chelsea, 250 de case s'au prefăcut în scrum și cenușă. Focul până acum n'a putut fi potolit.

— Prin efectul miraculos al cremei „Aranka de Mintschek“, orice damă se face frumoasă ca 'n basme. Prețul unui borcan 1 coroană, borcan mai mare în culoare roză 2 coroane. Săpun «Aranka» 70 fileri, apă de spălat «Aranka» 1 cor., pudră «Aranka» 1 cor. mare 2 cor. Cine dorește să aibă un păr frumos blond să folosească apa de păr «Aranka». 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îl încărunește părul să folosească regeneratorul de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabricatorul: laboratorul chemic Mintsek Géza. Kecskemet.

Sinod protopopesc.

Bogsâg, 12 Aprilie n.

În 11 și 12 Aprilie n. preoții gr. cat. din protopoplatele arădane: Boroș-Stibiș și Șiria sau întrunit în sinod în comuna Bogsâg.

— Încă în anul trecut la stăruința harnicului și neobositului protopop al Bogsâgului: Demetriu Nistor s'a hotărât, că aceste două protopoplate tot împreună să-și țină sinoadele tractuale. De astădată sau prezentat toți preoții din protopoplatele amintite și de oarece acest sinod a fost împreună și misiunii populare, am avut bucuria a vedea în frumoasa biserică din Bogsâg o mulțime mare de credincioși, cari cu multă plăcere și mângâiere sufletească au ascultat cântările și predicile preoților adunați.

— În 11 l. c. protopopii: Marcu Păscuțiu și Demetriu Nistor împreună cu mulți preoți au ținut »Vecernia« sub durată căreia a predicat Marcu Păscuțiu despre sf. Taină a »mărturisirei«. În această predică într'adevăr multe și de mare însemnătate au fost sfaturile și povețele vrednicului și distinsului protopop. A urmat apoi mărturisirile credincioșilor și cu finea acestora s'a ținut »Sinodul«.

De președinte am avut pe părintele protopop Marcu Păscuțiu, care prin o vorbire însuflețită deschide sinodul.

Mai întâi s'a discutat chestia școalelor confesionale. S'a adus hotărârea generală, că în fleștecare parohie să se susțină aceste școli cu orice jertfă. Ilustrul nostru arhieru al diecezii de Oradea-Mare este rugat să binevoiască a da o inițiativă pentru înființarea unui fond general întru ajutarea școalelor celor sărace. Și totodată ne deobligăm, că cu toții vom contribui cu anumite sume de bani la acest fond general!

Într'alte s'a mai discutat în acest sinod asupra chestiei alcoolismului și concubinatelor.

S'a luat hotărârea, că pentru a lupta cu succes împotriva acestor rele, ce bântuie de mult în popor, trebuie să ne înțelegem cu frații preoți gr.-or. și astfel împreună să luptăm cu toții pentru extirparea și nimicirea totală a acestor fele de rele. După acestea părintele Iuliu Tătar își cetește disertația: »Despre chemarea preotului«. — Arată prin cuvinte alese, că chemarea preotului este de a și iubi biserica și neamul său. — În urmă președintele Marcu Păscuțiu ne îndeamnă la bunăînțelegere și dragoste de frate și cu acestea închide sinodul.

În 12 l. c. dimineața s'a ținut Mănecarul, sub durată căruia toți preoții s'au mărturisit. A predicat părintele Vasile Plaștiu, despre faptele îndreptării. La sf. Liturgie au servit toți preoții adunați. După »Credeu« a predicat părintele M. Pop, despre sf. Taină a »Cuminecăturii«.

În această sf. liturgie a fost un moment înălțător, când apropiindu-se sf. cuminecare, toți preoții, toți învățătorii și credincioșii din această parohie s'au apropiat de sf. potir cu frică și evlavie pentru a să cumineca cu toții.

După amiază părintele din Buteni Ioan Turdean a ținut o conferință pentru preoți cu titlu: »Voi sunteți lumina lumii! Obiectul acestei conferințe a fost ales din viața pastorală a preotului. Cu ocaziunea întrunirilor preoțești ar fi bine să se țină mai multe conferințe de aceste. A urmat apoi »Vecernia«, la care s'a adunat tot poporul din Bogsâg. A predicat părintele Ioan Turdean despre »darul lui Dumnezeu și conlucrarea cu acest dar.«

În fine scriitorul acestor orduri am observat ceva cu privire la bogășanii și anume — am observat aceea, că părintele protopop din Bogsâg dl D. Nistor are credincioși bine disciplinați și instruiți în cele bisericesti. Drept ce nu pot altceva zice, decât că Dzeu să-l dea țarie și sănătate părintelui protopop de acolo, ca să poată lucra tot cu acelaș zel și suflet apostolic pentru biserică și neamul românesc! *Un preot.*

Convocări.

Conform §-ului 23 din statutul reuniunii învățătorescilor dela școalele populare gr.-or. rom. din protopoplatele B. Comloș, Belinț, Lipova și Timișoara, convocăm *adunarea generală ordinară a despărțământului B. Comloș pe Mercuri în 16/29 Aprilie 1908, în școala confesională din comuna Beba-veche.*

PROGRAMA:

1. La 8 ore a. m. chemarea Duhului Sfânt.
2. Deschiderea adunării și constatarea prezențelor, apoi alegerea comisiei autenticoare.
3. Raportul biroului.
4. Recenzii asupra cursului de Geografie și Constituție de R. Vuia prin Ioachim Muntean.
5. Prelegere practică din Geografie pentru cl. III—IV de Adrian Țapoș.
6. Prelegere practică din »Constituție« de Simeon Andron.
7. Reflexiuni asupra prelegerilor practice.
8. Eventuale teme libere în înțelesul hârtiei emise de către vice-președintele reuniunii districtuale.
9. Propuneri și interpelări.
10. Defigerea locului proximei adunări.
11. Închiderea adunării.

B. Comloș, din ședința biroului despărțământului ținută la 27 Martie (9 Aprilie) 1908. *Atanasie Lipovan, m. p., notar. Paul Miulescu m. p., protopresbiter ca președintele reuniunii.*

— În virtutea §-ului 23 din statutele »Reuniunii învățătorilor dela școalele populare confesionale gr. or. române din protoprezbiteratele: Timișoara, Belinț, Comloșul-mare și Lipova«, prin aceasta se convoacă: *adunarea generală a despărțământului Belinț pe Joi în 17/30 Aprilie a. c. în școala confesională greco-orientală română din comuna Cladova.*

PROGRAMA:

1. La 8 ore a. m. participare la chemarea duhului sfânt.
2. Păvăstas pentru fericitul membru fondator al reuniunii Vasile Crașovan, fost preot în Babșa.
3. Participare la prelegerea practică din limba maghiară, predată elevilor din clasa III, de către Trașafir Buru învățător în Cladova.
4. Deschiderea adunării.

5. Constatarea prezențelor (în vârtutea §-ului 3 din Regulament, absentele se scuză numai pe baza atestatăului medical).

6. Observări asupra prelegerii de sub punct 3.

7. Prezentarea rapoartelor și exmiterea comisiunii cenzurătoare.

8. Prelegere practică din limba maghiară (clasa IV, V și VI) de Virgil Amandia învățător în Ictar.

9. »Limba maghiară« de Iuliu Vuia, recenziiune de Simion Faur, învățător în Chizetiu.

10. Defectele și ameliorarea actualului plan de învățământ de Ioan Furdian, învățător în Leuceștii.

11. Incasarea taxelor și înscrierea de membrii noi.

12. Referada comisiei.

13. Eventuale dizertațiuni, cari trebuiesc înșnuate președintelui cu 3 zile înainte de adunare.

14. Propuneri și interpelări.

15. Fixarea timpului și loculul pentru adunarea generală proximală.

16. Închidere.

La această adunare se invită toți membrii ordinari, fondatori și ajutători, precum și toți binevoitorii și sprijinitorii cauzei școlare și a înaintării învățământului popular.

Leuceștii, în 25 Martie (7 Aprilie 1908.) Ioan Furdian, președinte.

Ultime informațiuni.

Din Camera României. București 14 Aprilie. Sesiunea corpurilor legiuitoare a fost prelungită până la 5/18 Aprilie inclusiv.

Camera se ocupă cu votarea diferitelor proiecte de legi de ordin secular.

La sfârșitul ședinței se va vota bugetul ministerului domeniilor și industriei.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 14 Aprilie 1908

INCHEEREA la 1 ORĂ:

Orza pe Apr. 1908 (100 Hg.)	21:22—21:24
Secară pe Apr.	18:44—18:46
Ovăș pe Apr.	14:12—14:14
Cucuruz pe Mai 1908	12:50—12:52

INCHEEREA la 4 ORE:

Orza pe Apr.	21:06—21:08
Secară pe Apr.	18:40—18:42
Ovăș pe Apr.	14:10—14:12
Cucuruz pe Mai 1908	12:72—12:74

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu				
de Tisa — — — —	21 K.	05—22 K.	75 Hg.	
Din comitatul Albel — — — —	21	> 35—22	> 25	>
De Pesta — — — —	20	> 75—22	> 35	>
Bănățenesc — — — —	20	> 85—21	> 55	>
De Bacica — — — —	20	> 95—22	> 20	>
Săcară — — — —	19	> 25—19	> 35	>
Orzul de nutreț, cvallitatea I.	13	> 30—13	> 60	>
» de cvallitatea II — — — —	12	> 90—13	> 20	>
Ovăș — — — — I — — — —	15	> 40—15	> 60	>
» » » » II — — — —	14	> 70—14	> 90	>
Cucuruz vechiu — — — —	—	> — — — —	> —	>
» nou — — — —	12	> 55—12	> 65	>

Poșta Redacției.

Ioan Neagu. Gladua-rom. Am primit 6 coroane abonament pe quartalul prim 1908.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.
Editor proprietar George Nichin.

Un tinăr

absolvent de 6 cl. civile, vorbește perfect limba română și maghiară, liber de serviciul militar caută post în orice oficiu ori cancelarie, doritorii să se adreseze »Tribunei« cu însemnarea condițiilor.

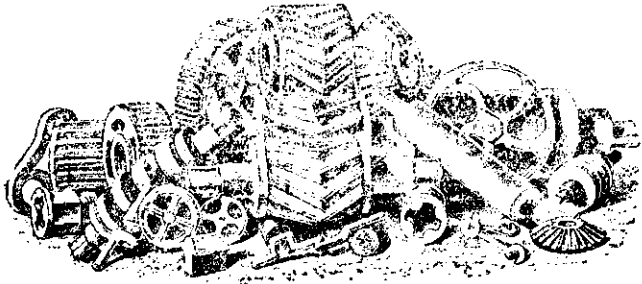
Bartzer István

Fabrică de mașini și mori, atelier de turnat fer, metale și făurărie de cazane.

Temesvár

Emausz utca 2 sz.

JÓZSEFVÁROS.

Primește tot felul de reparaturi, cari se țin de branșa mașinării așa d. e. mașinile agricole, mașini pentru arderea spiritului, fabrici de bere și fabrici de cărămizi se repară — pe lângă garanție, repede și eștin. —

Fabricarea cazanelor și repararea lor.

Montarea transmisiunilor noi, cu aparat în formă de roată sau glob în toate mărimile.

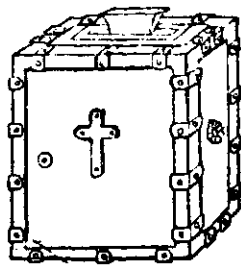
Turnătorie de fer și metale

după modele proprii sau trimise cu preț eștin.

Cisălarea cilindrelor de mori și despărțirea după mașinile sistemul cel mai nou, repede și eștin.

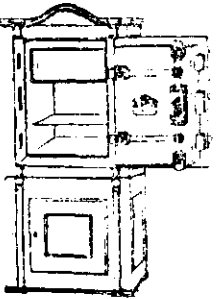
AVIZ!

Subsemnatul, cumpărând prima fabrică transilvană de casse de fier și oțel

care dau deplină garanție.

priv. ces. și reg. a dlui G. Öszy, îmi iau voe a aduce la cunoștința prea on. public, că în fabrica mea se eșcută **CASSE** și după tot felul de toate mărimile din cel mai bun material posibil. Cassele de fier și oțel panterate se eșcută după cele mai nouă sisteme engleze și americane sigure contra focului și spargerei pentru

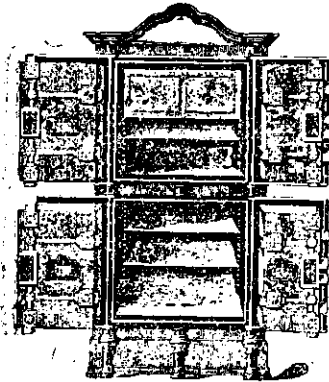
— Mare depozit de —

mașini de gătit (sparchert) din fer, tinichea, precum și din cele mai fine olane de porțelan.

Neintrecute în trăinicie și executare elegantă, construcție adevărată.

PRIMELE REFERENȚE

Pentru orice mașină de gătit (sparchert) cumpărată dela mine garantez mai mulți ani.

Atrag atenția onor. public interesat a nu confunda fabricatele mele cu alte fabricate, făcute din material s l a b și prin urmare fără valoare.

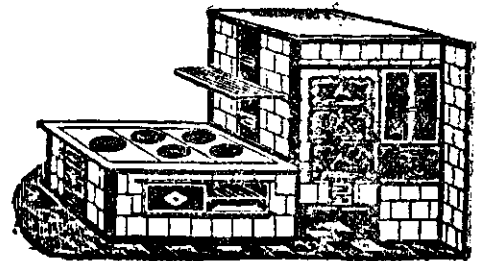
Totodată rog pe prea onoratul public pentru binevoitorul sprijin, ca român semnez

cu distincă stimă:

E. Purece

fabricant de casse, și sparcherturi

SIBIU (Nagyszeben), Rosenangergasse nr. 9

Opawski Jozsef

prima fabrică de trăsuri de copii în Ungaria de sud.

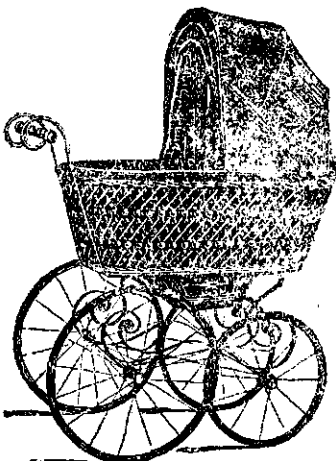
TIMȘOARA. — Jozsefváros. Misits utca 2 sz. Hunyadi utca sarok.

Ține în depozit

trăsuri de copii

fabricațiune proprie, dela cele mai simple până la cele mai îndobite cu prețuri favorabile.

Tot așa primește tot felul de reparaturi în branșa aceasta.

Colonia agricolă HÁMORY de ulțoi de vie din Arad

liferează

soiu curat ulțoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate, ulțoi de rădăcină bogată pentru vin și delicată în calitate cea mai bună — și

ulțoi de vii

precum și mlădițe de vie cu rădăcină Riparia Portalis

in orice cantitate.

Deslușiri detaliate despre prețuri poți primi bucuros

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz.

Telefon: 229.

Telefon: 229.

Preții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

Prima fabrică de mobile de fier în Ardeal!

Mihájlovits György Lajos

Kolozsvár, Unio-utca 21.

Săvârșește tot felul de lucruri ce intră în specia aceasta, precum: lavalouri, paturi, dulapuri de noapte, paturi de copii, somiere de sîrmă de oțel, paturi tapetate de închis, culere de haine, mobilă în parte de fier, coșuri de lemne, ținătoare de cărbuni, cu poleială în diferite colori și executare de lux. Mai departe montare de casarme, locuințe de pompieri, spitale, internate, școli, institute, cafenele și restaurante. Mese, bănci și scaune de grădină.

Recomandând industria mea specială și bine aranjată, rog totodată pe onor. public pentru binevoitoarele comande.

SPECIALITAȚI: somiere de sîrmă de oțel, cari se fac după măsură ieștin și curând.

